

L'apotecari que estimava el futbol

Autor:

Antoni Pitarch Font

Adaptació:

AC Socarrats

Il·lustracions:

Núria Mundó Calduch

Carles Abad Calduch

Coberta:

Carles Abad

(a partir d'una fotografia
de Josep Broch Lino)

Disseny i maquetació:

Susi Martínez

Impressió:

Impremta Llorens

ISBN:

978-84-09-55602-1

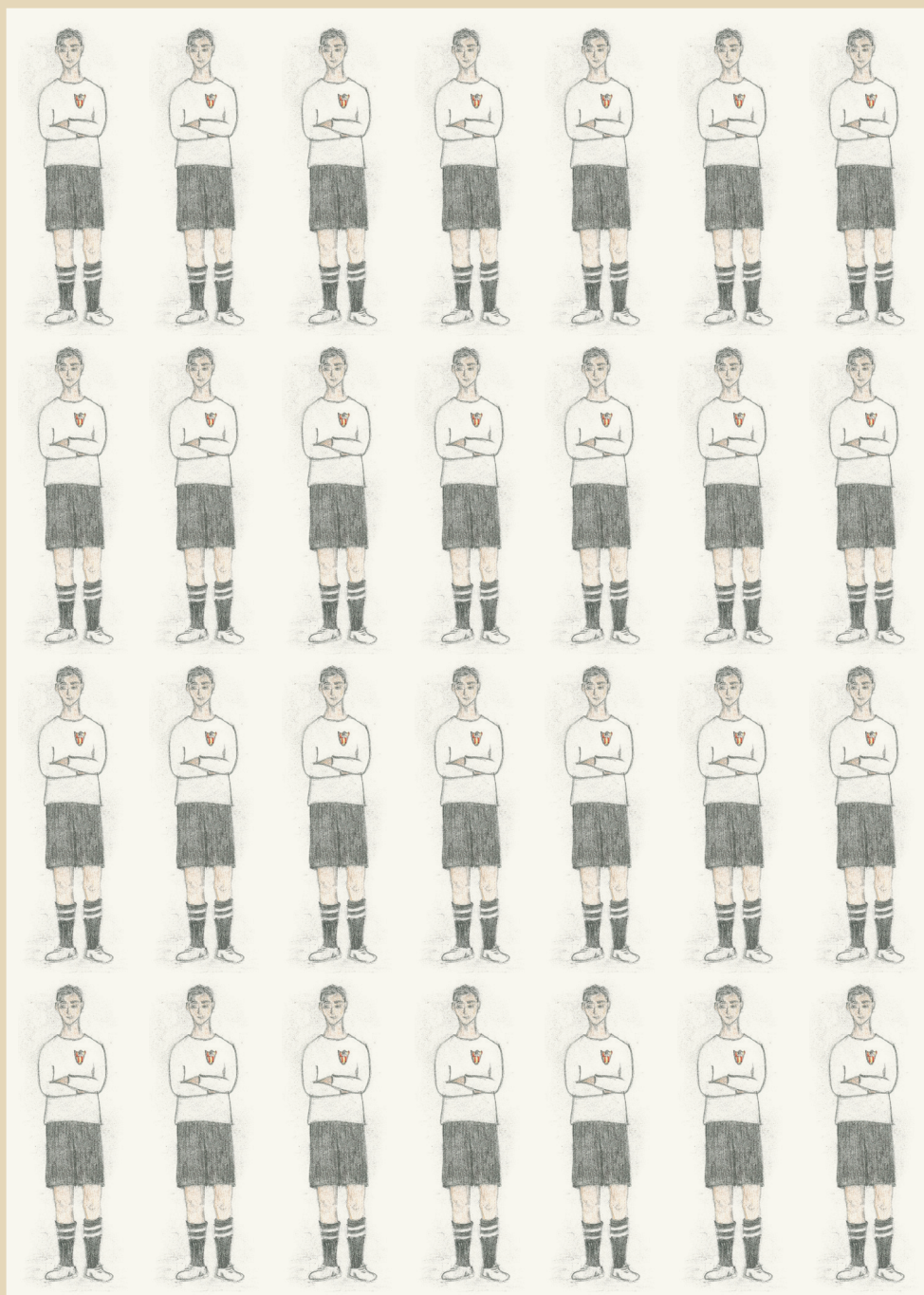
Dipòsit legal:

CS 862-2023

L'apotecari que estimava el futbol

Pròleg del president de l'AC Socarrats

El conte que teniu a les mans ha vist la llum dins del projecte de la III Mostra de Lectures Tradicionals per a fomentar la lectura en veu alta entre els nostres joves. Aquesta activitat, adreçada als alumnes de 5é i 6é de primària de la nostra localitat, pretén, amb la lectura d'històries vinculades a Vila-real, fer que els lectors s'ameren de la història local i de les nostres tradicions, i que ho facen en una lectura compartida, que estimule també la pronúncia adequada dels sons distintius del valencià i, en definitiva, l'estima per la nostra llengua.

L'Associació Cultural Socarrats va nàixer, ja fa 30 anys, amb el compromís de promoure i divulgar la nostra llengua i la nostra cultura, i per això considerem fonamental fomentar el coneixement de les persones que han fet que aquesta terra i el nostre poble siguen el que són. En aquest sentit, enguany ens ha semblat oportú recordar la figura de Josep Calduch i Almela, l'home que va fundar el club de futbol del nostre poble, ara fa cent anys. Per a fer-ho hem demanat ajuda a les persones que millor podien col·laborar en aquesta tasca. Delfina i Gloria Calduch Arrufat, filles de l'insigne farmacèutic, en unes trobades amb Anna Àngeles, sòcia de Socarrats, ens han aportat les dades biogràfiques, i Antoni Pitarch Font, historiador i també membre de la

nostra associació, ha acceptat el repte de transformar aquests records en una narració literària. El resultat ha sigut l'article «Biografia de Josep Calduch Almela (1900-1996)» aparegut en la revista *Font*, núm. 25. I una comissió de l'associació s'ha encarregat d'adaptar el text per als alumnes de tercer cicle de primària.

El conte hauria estat incomplet sense les il·lustracions de Núria Mundó Calduch i Carles Abad Calduch, nets del protagonista d'aquesta narració, que han creat uns dibuixos que traspuen tota l'estima que senten pel seu avi i aporten detalls i records viscuts al seu costat o que formen part de la història familiar.

Esperem que el resultat d'aquesta col·laboració servisca perquè tots coneguem millor la vida d'aquest il·lustre científic vila-realenc, intel·lectual i valencianista, que va lluitar per promoure la salut i l'esport.

Finalment, volem donar les gràcies a la Regidoria de Normalització Lingüística, que ha fet possible aquesta publicació, a totes les persones que han intervingut en el procés creatiu d'aquest conte, i als docents que treballaran aquest text amb els seus alumnes, sense els quals tot aquest projecte no podria reeixir.

Fermí Font

President de l'AC Socarrats

Pròleg de la regidora

Des de la Regidoria de Normalització Lingüística de l'Ajuntament de Vila-real tenim el goig d'oferir el nostre suport, una vegada més i com no podia ser d'una altra manera, a la Mostra de Lectures Tradicionals, organitzada per l'Associació Cultural Socarrats, una mostra que va nèixer amb l'afany de promoure la lectura en valencià en l'àmbit educatiu i la recuperació de les nostres tradicions.

Enguany es convoca la tercera edició de la Mostra de Lectures Tradicionals, fet que evidencia la consolidació plena d'aquesta iniciativa, que és possible gràcies a la gran dedicació i implicació de l'Associació Cultural Socarrats i també a la bona acollida per part dels docents i de l'alumnat de tercer cicle de primària dels centres educatius de Vila-real, etapa educativa a la qual va adreçada especialment.

Sens dubte, l'èxit d'aquesta activitat es deu tant a la finalitat de promoure la lectura en veu alta entre la població escolar com al fet de compartir històries i vivències vinculades a la nostra ciutat perquè perduren en el temps i entre les noves generacions. La lectura en veu alta és un acte compartit amb el públic que ens escolta, és un acte que demana, per tant, entusiasme i energia, i permet tant millorar la pronúncia correcta de la nostra llengua com la vehiculació de sentiments i emocions per a aconseguir commoure els nostres oients.

A més, el relat d'aquesta tercera edició ens trasllada les vivències d'una persona que ha deixat una petjada inesborrable en la societat vila-realenca, com és el cas de l'apotecari Josep Calduch i Almela, fundador del nostre equip de futbol, el Villarreal CF, justament l'any en què commemorem el centenari de la seua creació.

El conte que es presenta en la III Mostra de Lectures Tradicionals, *L'apotecari que estimava el futbol*, ha estat obra de molts membres de l'Associació Cultural Socarrats, que han participat en la recopilació de la informació, en la redacció de textos, en l'adaptació per als més menuts, en el disseny i en la il·lustració. A totes aquestes persones, gràcies per la seua dedicació i esforç, i gràcies especialment a Antoni Pitarch, autor del text, a Núria Mundó Calduch i Carles Abad Calduch, per les il·lustracions del conte sobre el seu avi. Finalment, vull mostrar el meu agraïment a la família Calduch per la seua col·laboració inestimable en la transmissió de les vivències del seu protagonista.

Esperem que gaudiu de la lectura en veu alta sobre aquest relat que protagonitzaran els alumnes de 5é i 6é de primària dels centres educatius de la ciutat, i us anime a seguir estimant la nostra llengua i, per descomptat, la lectura en valencià.

Noelia Samblás Gurrea

Regidora de Cultura i Tradicions i Normalització Lingüística

Delfina Calduch Arrufat (esquerra)
Gloria Calduch Arrufat (dreta)

Delfina Calduch Arrufat naix a Vila-real el 6 de setembre de 1927 i Gloria dos anys més tard, el 26 de juny de 1929. Les dues germanes tenen un record molt viu del seu pare treballant de farmacèutic a la rebotiga, fent tota classe de remeis i ungüents.

Aquell espai també acollia nombroses tertúlies de caire mèdic; hi acudien metges com els Coret i Jesús Camino, director de l'hospital de tuberculosos, entre altres.

També hi havia tertúlies futbolístiques amb gent relacionada amb el món del futbol com ara Colau, Marípio, Saera, Escrig...

Recorden el seu pare com un home culte i erudit, i sobretot ple de curiositat i desig de conèixer i comprendre el món.

Antoni Pitarch Font

Naix a Vila-real l'any 1956. És llicenciat en Geografia i Història, autor de la lletra de l'Himne del Villarreal CF i de diverses publicacions sobre la nostra història.

És membre de l'AC Socarrats i d'El Pont Cooperativa de Lletres.

Núria Mundó Calduch

Nasc a Vila-real l'any 1957. Jo no em dedique al dibuix, però gràcies a algun gen que em va passar mon pare i nocions de dibuix que he anat aprenent, he pogut participar, amb molt de goig, en aquest bonic projecte en homenatge al meu avi, Josep Calduch, basat en els records de ma mare, Gloria Calduch, i escrit per Antoni Pitarch.

Carles Abad Calduch

Vaig nèixer a Vila-real l'any 1959. L'art sempre ha estat present en la meua vida: entre els meus primers records sempre apareixen les pintures, les ceràmiques i els llibres que m'envoltaven a la casa familiar. He gaudit de l'art, sobretot com a espectador de les seues diverses manifestacions; però també l'he entès com una manera d'expressió, en el meu cas mitjançant el dibuix i la pintura.

El primer uniforme de l'equip va ser samarreta blanca i pantalons negres, igual que l'equipatge del CD Castelló (fundat el 1922) i del València CF (fundat el 1919). I Josep Calduch tenia molt clars els referents valencians del club, com ho demostren els estatuts i els símbols del club, perquè el primer escut, dissenyat per ell mateix, estava format per un triangle blanc i negre sobre la senyera de quatre pals rojos sobre fons d'or, l'històric símbol del poble valencià. I d'aquesta manera l'equip de Vila-real es va situar de ple en el futbol regional valencià.

Una vegada acabat el doctorat en Farmàcia, el 1925 es va casar amb la seua promesa, Delfina Arrufat Cortés, de família molt arrelada en la societat vila-realenca, amb la qual va tindre quatre fills: Delfina, Gloria, Carmen i José Álvaro.

Josep Calduch sempre va ser un intel·lectual amb grans inquietuds culturals i amb un notable afany de coneixement. També estava molt interessat per tota mena d'avançaments científics. En aquest sentit, va ser dels primers vila-realencs que va tindre cotxe propi. També era un expert en ràdio i altres aparells audiovisuals, una disciplina que no tenia res a veure amb la farmàcia. De fet, als anys trenta va introduir la ràdio a Vila-real, i hi importava aparells alemanys i holandesos que venia a la rebotiga de la farmàcia.

Malauradament, l'estiu de 1936 arribava la nefasta Guerra Civil, que va posar fi a les esperances de viure en pau de tots els vila-realencs i va segar la vida de moltes persones, a més de destruir la prosperitat econòmica que havia aconseguit Vila-real des de principis de segle, amb el boom de la citricultura.

La Guerra Civil va deixar el camp de futbol en runes, fet un solar. L'any 1942 els terrenys del camp esportiu, completament destrossat, van passar a mans de l'Ajuntament i es va convertir en el camp municipal d'esports, amb el compromís que aquest terreny sempre es dedicaria a camp de futbol i hauria de portar el nom del seu poble. A més, entre les dècades dels quaranta i cinquanta va canviar l'equipament de l'equip de futbol: la samarreta blanca va ser reemplaçada per la groga (1947). Segons sembla, amb les mancances de tota mena de l'època, només van aconseguir samarretes d'aquest color. Més endavant, el pantaló blau substituïa el negre (1956) i les calces blaves també s'imposaren. A poc a poc, l'equipament començava a assemblar-se a l'actual. Per aquell temps, el nom de l'equip era el de CAF Villarreal fins a reconvertir-se, finalment, en Villarreal CF.

Josep Calduch, que era un home moderat, però d'idees avançades per al seu temps, va ser una víctima més de la intolerància i de les enveges. Primerament, va ser perseguit pels milicians d'esquerrres i, acabada la guerra, va haver de patir la dura repressió del règim de Franco.

Amb la radicalització de la guerra i l'apropament del front, la família dels Calduch va decidir traslladar-se a Aiello de Malferit fins al final de la guerra, i en tornar a Vila-real, el 1939, Josep Calduch va ser empresonat a l'antiga església de la Sang, on avui estan els Lluïsos, per haver defensat la legitimitat republicana.

Ajuntament
de **Vila-real**
Normalització Lingüística

Junts
 Vila-real
avança en valencià